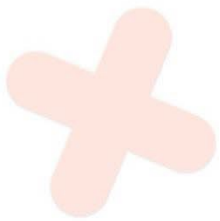

Kennisclips: een handreiking

Kennisclips: een handreiking

Inhoud

Inleiding	3
De theorie	3
<i>Wat is een kennisclip?.....</i>	<i>3</i>
<i>Waarom een kennisclip?.....</i>	<i>3</i>
<i>Wanneer géén kennisclip?</i>	<i>3</i>
<i>Hoe lang mag een kennisclip zijn?.....</i>	<i>4</i>
<i>Hoe maak ik een kennisclip?</i>	<i>4</i>
<i>Multimediale theorie</i>	<i>5</i>
<i>Multimedia principes inzetten bij ontwerp van je kennisclip</i>	<i>5</i>
<i>Tijd voor een voorbeeld.....</i>	<i>6</i>
De praktijk.....	7
<i>Stappenplan</i>	<i>7</i>
<i>Opnemen</i>	<i>8</i>
<i>Delen.....</i>	<i>8</i>
Kennisclips & auteursrecht	9
<i>Praktische tips & vuistregels</i>	<i>9</i>
<i>Meer weten?.....</i>	<i>9</i>
Bronnen	10

Inleiding

Als je met een kennisclip aan de slag wilt, heb je er natuurlijk al over nagedacht of dat een goede vorm zou zijn om in te zetten in jouw onderwijs. Hier zetten we nog even een en ander voor je op een rij om je op weg te helpen.

De theorie:

Wat is een kennisclip?

Video waarin:

- uitleg gegeven wordt over een afgebakend onderwerp;
- een vaardigheid wordt aangeleerd;
- een praktijksituatie wordt getoond.

Waarom een kennisclip?

Er zijn in verschillende situaties verschillende redenen denkbaar waarom het maken van een kennisclip een goed idee is:

- Omdat het je de kans geeft je boodschap compact en mooi vormgegeven te “verpakken” en meerdere keren/langdurig in te zetten.
- Omdat een kennisclip inzetbaar is voor diverse leeractiviteiten: activeren voorkennis, instructie, opdrachten.
- Omdat jij kostbare contacturen kunt inzetten voor aanvullende, interactieve, werkvormen. Een kennisclip is een van de vormen waarmee je de blended wave vorm kunt geven. Natuurlijk kost het maken van een kennisclip ook tijd dus moet deze niet voor eenmalig gebruik zijn.
- Omdat het je student de regie geeft, want beschikbaar op het moment dat het voor hem relevant is en bovendien door de student stop te zetten, te herhalen en ook in een later stadium terug te kijken.
- Omdat het niet alleen een goede manier is om een instructie te geven maar ook om een onderwerp of een opdracht in te leiden.

Wanneer géén kennisclip?

Niet alles is geschikt of de moeite waard. En doe het ook vooral niet om de verkeerde redenen:

- Grote complexe onderwerpen.
- Zaken met een korte actualiteit.
- Als je denkt dat je hiermee onderwijstijd kunt inkorten.

Hoe lang mag een kennisclip zijn?

Vaak wordt gezegd dat een kennisclip een ideale lengte heeft van 4 à 6 minuten.

Maar als jij in staat bent in een zogenaamde “one-minute-video” kort maar krachtig iets uit te leggen of te demonstreren, waarom zou het dan langer moeten duren?

En als jij, zeker in het hoger onderwijs, 20 minuten nodig hebt om een theoretisch stuk goed uiteen te zetten en daarmee tijdwinst boekt voor je college waarin je studenten aan de slag kunnen met deze theorie, is daar ook niets mis mee. Mits je er natuurlijk op let dat de spanningsboog gespannen blijft door het visueel aantrekkelijk te maken of bijvoorbeeld vragen of andere prikkels in te bouwen.

Wat vooral van belang is, is dat je niet teveel in één kennisclip wilt stoppen, blijf bij één boodschap. Hak een groot onderwerp liever in meerdere stukken en maak per onderdeel een clip.

Hoe maak ik een kennisclip?

Er zijn diverse mogelijkheden:

- Een screencast, met of zonder talking head.
Hierbij maak je een opname van je scherm waarbij je mondeling uitleg geeft. Je kunt ervoor kiezen hierbij in beeld te zijn via de webcam (talking head) of buiten beeld te blijven zodat alleen je stem te horen is. Je kan hiervoor [Stream van Microsoft Office](#) gebruiken

De meningen lopen uiteen wat wenselijk is, er zijn onderzoeken die beide meningen staven. Volgens de een is het zo dat, indien je als docent de clip voor je eigen studenten maakt, het de betrokkenheid kan verhogen als je in beeld bent. De ander vindt dat een docent in beeld afleidt.

Op je scherm kun je een PowerPoint gebruiken, een andere tool waarmee je je verhaal illustreert of misschien demonstreer je al klikkend de werking van een bepaald programma.

- Een animatie.
Er zijn online programma's te vinden, zoals bijvoorbeeld Biteable, Powtoon, Doodly en Moovly, waarmee je eenvoudig beeld en tekst kunt combineren in voorgeprogrammeerde sjablonen of waarin je van nul af aan een animatie kunt opbouwen. Je kunt deze vaak uitproberen tijdens een gratis proefperiode of ze bieden de mogelijkheid van een gratis, uitgekleed account. Als je een programma daadwerkelijk veelvuldig wilt gebruiken, is het aan te raden een betaalde versie aan te schaffen

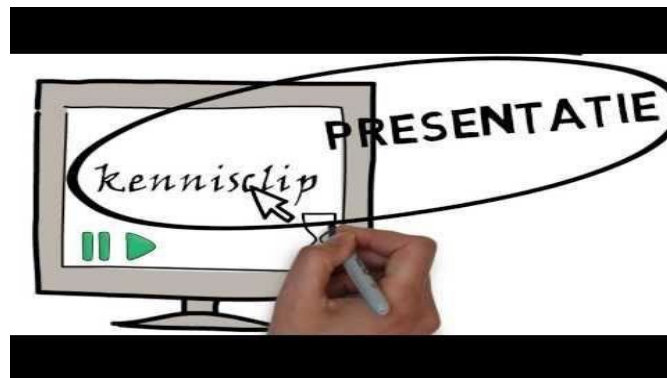
Bekijk in alle gevallen de voorwaarden goed, check [dit schema](#) om een inschatting te maken of je de tool binnen Fontys mag gebruiken en overleg met je

informatiemanager.

- Opname in een studio of op locatie.
Fontys beschikt over enkele [studio's](#) waar je, vaak onder professionele begeleiding, een video kan opnemen. Wil je praktijksituaties vanuit het werkveld laten zien, film dan op locatie. Zorg wel dat je hiervoor toestemming hebt van de betrokkenen.

Multimediale theorie

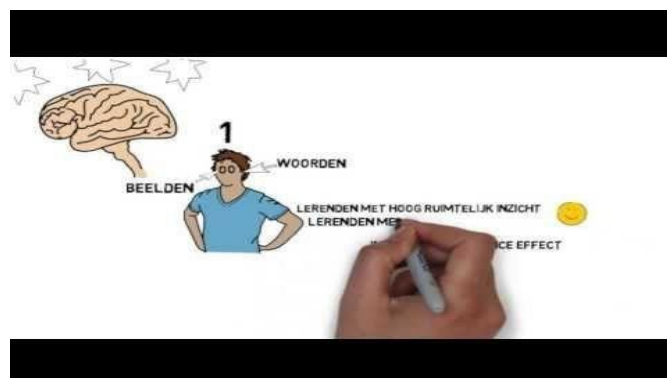
Niet iedere video is een goede kennisclip. Om te weten wat wel en niet werkt, moet je weten hoe multimediaal leren werkt. Tijd voor een filmpje:

Video 1: Hoe kun je studenten helpen met kennisclips? Zichtbaar leren meta-analyse & CTML

Multimedia principes inzetten bij ontwerp van je kennisclip

En als je dan weet hoe studenten leren en hoe effectief multimediaal leren werkt, wat betekent dit dan voor het ontwerp en de inhoud van je video? Deze video geeft een duidelijke theoretische basis voor het ontwerpen van je kennisclip:

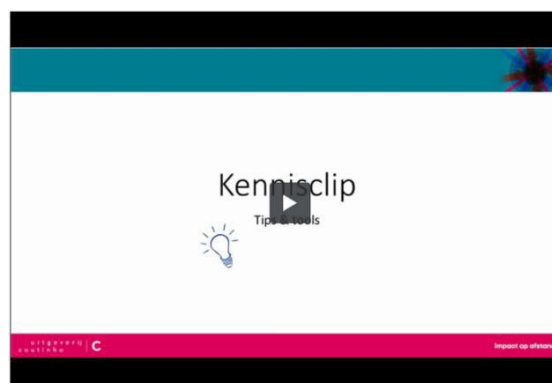
Video 2: Hoe kun je studenten helpen met optimaal leren? Multimedia Learning (CTML)

We lichten enkele belangrijke principes, die van belang zijn voor het leren en dus voor het ontwerp van je kennisclip, nog even toe:

- Segmentatieprincipe:
 - Focus op 1 onderwerp: baken af/knip op;
 - Idealiter 4 à 6 minuten (zie ook “Hoe lang mag een kennisclip zijn”);
- Eigen tempo principe:
 - De kijker bepaalt zelf wanneer hij kijkt en kan stopzetten – herhalen – hervatten – terugkijken.
- Signaleringsprincipe:
 - Neem de kijker mee en richt de aandacht door animatie - bullets - highlights - contrast- inzoomen, etc..
- Redundancy en coherency principes:
 - Combineer beeld met gesproken tekst, vermijd tekst in beeld
 - Alleen wat relevant is - vermijd overbodige informatie die het werkgeheugen extra belast.
- Nabijheidsprincipe:
 - Om ervoor te zorgen dat de geboden informatie zo effectief mogelijk verwerkt kan worden is het van belang dat beeld en gesproken uitleg samenvallen. Dus niet eerst een afbeelding/schema/handeling laten zien en daarna in een volgend beeld de uitleg geven maar de uitleg meteen koppelen aan het visuele.

Tijd voor een voorbeeld

Docente Brigit Kolen van Fontys Hogeschool ACE schreef het boek ‘Impact op afstand’. Deze bijbehorende kennisclip geeft je praktische tips & tools voor het maken van een kennisclip (klik op de afbeelding om naar website te gaan en bekijk daar de clip):

Video 3: Kennisclip Tips &

De praktijk

Om bovenstaande theorie in de praktijk te brengen kun je onderstaand stappenplan volgen. Instructievideo's voor het gebruik van de verschillende Fontys goedgekeurde programma's, PowerPoint, My Mediasite en MS Stream, vind je in de paragrafen na het stappenplan.

Stappenplan

- Bepaal je leerdoel
 - Waarom moeten je studenten deze kennisclip zien? Wat moeten ze weten/kennen/kunnen/doen?
 - Het werkt het beste als een clip is ingebed in een geheel van een lessenreeks/een onderwerp. Bepaal: wat komt ervoor, wat volgt erop?
 - Bepaal welk afgebakend onderwerp je hiervan specifiek in de kennisclip behandelt.
- Kies een vorm die past bij jou als persoon en als docent, bij jouw manier van lesgeven, waar jij goed mee uit de voeten kunt en waar je je boodschap op jouw manier in kwijt kunt:
 - Talking head: je vertelt je verhaal voor de camera;
 - Screencast: je maakt een opname van je computerscherm;
 - Combinatie: je vertelt via een webcam kader wat er te zien is op de schermopname;
 - Animatie: je maakt gebruik van een animatieprogramma om je verhaal te visualiseren.
- Schrijf een script:
 - Haak in op voorkennis: wat is vooraf behandeld; wat mag als bekend verondersteld worden;
 - Structureer: vertel wat je gaat doen/uitleggen/laten zien in de clip;
 - Schrijf je tekst per stap (deels) uit in combinatie met de te tonen beelden en houd hierbij de ontwerpprincipes uit de theorie in het oog;
 - Suggestie: begin je clip met een vraag die je in de clip dus vervolgens beantwoordt.
- Voorbereiding, of je nu kiest voor screencasten of animatie, een aantal zaken heb je sowieso nodig:
 - Verzamel je (rechtenvrij) beeldmateriaal;
 - Kies het programma dat je gebruikt voor je presentatie (alleen in geval van screencast) bijvoorbeeld PowerPoint, Prezi, Mentimeter, Sway en Paint
 - Kies het programma voor de opname: je kunt PowerPoint zelf gebruiken voor een opname of een extern programma zoals MS Stream of Mediasite Mosaic. Zie verder in de volgende paragraaf hoe je dit doet.
 - Hardware: zorg dat je een goede microfoon of een headset aansluit op je laptop voor een goede geluidskwaliteit;
 - Oefen en vraag feedback.
- Koppel er verwerking aan:
 - Verwerk vragen in de kennisclip die je studenten moeten beantwoorden;
 - Geef een opdracht aan het einde van je kennisclip.

Opnemen

Je kunt opnemen met:

- PowerPoint: [klik hier voor de tutorial](#)- kennisclip EN + instructie NL
- MS Stream: [klik hier voor de tutorial](#)

Delen

Dit is (deels) al meegenomen in bovenstaande tutorials. Hieronder samengevat met nog wat handige toevoegingen en links:

- De PowerPoint diavoorstelling met toegevoegde audio deel je via de gebruikelijke kanalen zoals Canvas, de opleidingsportal, OneDrive en MS Teams.
- Met [My Mediasite](#) heb je een veilige omgeving tot je beschikking waar je je video's kunt beheren. Zie hiervoor de volgende instructies:
 - [My mediasite instructie](#) (inloggen op connectpagina)
 - [Video vrijgeven en delen met anderen](#) (pdf)
- Binnen Office 365 heb je bovendien de beschikking over de [online app MS Stream](#), hiervandaan kun je o.a. delen in MS Teams of specifieke machtigingen toewijzen. Hoe je dat doet, kun je [in deze tutorial](#) bekijken.
- Ook andere videobestanden (mp4) kun je delen binnen deze omgevingen door ze daar te uploaden of ze te delen via Canvas, de opleidingsportal en MS Teams.

** heb je deze desktoprecorder nog niet geïnstalleerd of heb je nog de oude versie bekijk dan [in deze tutorial](#) hoe je ervoor zorgt dat je helemaal up-to-date bent.*

Kennisclips & auteursrecht

Praktische tips & vuistregels:

Eerst wat praktische tips m.b.t. het gebruik van afbeeldingen in je kennisclip (dus ook die die in je PowerPoint in je clip verwerkt zijn):

- Gebruik zoveel mogelijk eigen materiaal zoals eigen foto's;
- Google niet rücksichtslos op afbeeldingen maar stel bij tools de gebruiksrechten in;
- Of gebruik afbeeldingen van sites die [rechtenvrije afbeeldingen](#) ter beschikking stellen.
- [Bronvermelding](#): een afbeelding geldt als een citaat en mag volgens die richtlijnen worden opgenomen en moet als zodanig vermeld worden in de bronnenlijst.

Zie voor alle details de complete [Vuistregels weblectures en linken/embedden](#) waaronder ook een didactisch instructiefilmpje dat achteraf online bekeken kan worden door studenten en of derden, oftewel een kennisclip, valt.

Eventueel kun je ook de [Vuistregels voor het gebruik van Beeld en Geluid](#) nog raadplegen.

Bronvermelding: binnen Fontys wordt veelal gewerkt volgens de APA-richtlijnen, zie de [vuistregels](#) daarvoor.

Meer weten?

Informatie & advies binnen Fontys: [Auteursrechtinformatiepunt](#)

Specifieke richtlijnen voor het onderwijs, doorloop de wegwijzer op: [Onderwijsauteursrecht](#)

Meer info over auteursrechten o.a. in het onderwijs [Auteursrechten.nl](#)

Bronnen

- [Auteursrechten.nl](https://auteursrechten.nl)
- [Auteursrechtinformatiepunt](https://auteursrechtinformatiepunt.nl)
- Kolen, B. (2020) *Impact op afstand*. Coutinho
- [Vuistregels voor het gebruik van Beeld en Geluid](https://www.creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Auteur

Fontys Blended 2021

Copyright

De Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal is van toepassing op dit werk.

Ga naar <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> om deze licentie te bekijken.

